

Powiatowy Program
Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych
dla
Osób Stosujących Przemoc Domową

na lata 2024 -2030

Powiat Świecki

SPIS TREŚCI

I WPROWADZENIE.....	5
1. Przemoc, osoba stosująca przemoc domową – podstawowe informacje	5
2. Kryteria formalno-prawne tworzenia i realizacji programów korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domowa	6
3. Postępowanie wobec osób stosujących przemoc domową	6
4. Diagnoza zjawiska przemocy w powiecie świeckim	8
II. POWIATOWY PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ.....	9
1. Cel główny, cel strategiczny i cele operacyjne	9
2. Realizacja programu	11
3. Rezultaty realizacji programu	13
4. Sposób monitorowania i sprawozdawczość	13

I Wprowadzenie

Poprzedni Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie obejmował lata 2021-2025, jednak z uwagi na zmianę ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ww. program wygasł i stało się konieczne uchwalenie Powiatowego Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc Domową.

Opracowanie i realizacja ww. programu jest obligatoryjnym zadaniem własnym powiatu zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Dokument jest kontynuacją kierunków działań wyznaczonych w latach poprzednich, a jednocześnie uwzględnienia bieżące lokalne uwarunkowania i potrzeby.

Przemoc domowa jest ciągle żywym problemem społecznym, dlatego też istnieje potrzeba opracowania oraz realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej, których podstawowym zadaniem jest zastosowanie oddziaływań edukacyjnych, socjalizacyjnych oraz psychologicznych, mających wpływ na zmianę postaw i zachowań osób stosujących przemoc. Możliwość realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych jest szansą na zapobieganie dalszym zachowaniom związanym z przemocą, poprzez wykorzystanie technik terapeutyczne, a nie tylko interwencje karnoadministracyjne. Programy te bowiem powinny stanowić część całego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz uzupełniać różne formy interwencji prawnych i administracyjnych podejmowanych wobec osób stosujących przemoc domową.

Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc Domową stanowi uszczegółowienie Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Program jest spójny z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

1. Przemoc, osoba stosująca przemoc domową – podstawowe informacje

Nowelizacja ustawy antyprzemocowej zmieniła ustawową terminologię. Obowiązujące wcześniej pojęcie „przemoc w rodzinie” zostało zastąpione przez „przemoc domową”. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r., poz. 289)

definiuje przemoc domową jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia; naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną; powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej; istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

2. Kryteria formalno-prawne tworzenia i realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową

Obowiązek realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową wynika z ustawowych zadań określonych w Ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej- art 6 ust. 4. pkt. 2: *Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.*

Szczegółowe kierunki prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową oraz kwalifikacje osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

3. Postępowanie wobec osób stosujących przemoc domową

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r., poz. 289) definiuje osobę stosującą przemoc domową jako osobę pełnoletnią, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy czyli osób doznających przemocy domowej tj.

- małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków; rodzeństwa oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków; osoby pozostającej w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- osoby pozostającej obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- osoby wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków; osoby pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania; małoletniego;
- małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób wymienionych powyżej.

Wobec osób stosujących przemoc domową stosuje się, przewidziane w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, środki mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami doznającymi przemocy domowej oraz programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową, a także programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.

Osoba stosująca przemoc domową, po skierowaniu przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, ma obowiązek:

- 1) zgłosić się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- 2) dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, w terminach określonych w przepisach ustawy;
- 3) ukończyć programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową w terminach określonych przez podmiot realizujący te programy;
- 4) dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową.

W programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową mogą uczestniczyć osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych, po zakończonym programie psychoterapii uzależnień.

4. Diagnoza zjawiska przemocy w powiecie świeckim

Na terenie powiatu świeckiego została przeprowadzona diagnoza zjawiska przemocy, która w całości została opracowana i ukazana w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024- 2030.

W związku ze zmianami, zawartymi w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, Zespoły Interdyscyplinarne zamiast grup roboczych powołują niezwłocznie grupy diagnostyczno- pomocowe, w której skład wchodzi:

- pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;
- funkcjonariusz Policji.

Ponadto, w skład powyższej grupy mogą wchodzi także:

- pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- asystent rodziny;
- nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego;
- osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny;
- przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez m.in. kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno- edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową.

II. Powiatowy program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową

1. *Cel główny, cel strategiczny i cele operacyjne*

Powiatowy Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc Domową opiera się na założeniach Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Głównym celem *Powiatowego programu* jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej.

Programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową oraz programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową mają na celu w szczególności powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy.

Programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową oraz programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową są realizowane w formie spotkań indywidualnych lub grupowych i są prowadzone przez specjalistów w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej dających gwarancję wysokiej jakości usług, w tym przez psychologów, pedagogów, terapeutów i psychoterapeutów, ponadto spełniających wymogi rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Zakłada się realizację programu w dwóch występujących możliwościach:

- W ramach rekomendowanego na terenie województwa kujawsko- pomorskiego ramowego programu korekcyjno- edukacyjnego „Bez przemocy”,
- Wg standardu prowadzenia programów korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, zawartego w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie programów korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Powiatowy Program korekcyjno- edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową stanowi część całego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz uzupełnia różne formy interwencji prawnych i administracyjnych podejmowanych wobec osób stosujących przemoc domową.

Osiągnięciu w.w. celu programu służą cel strategiczny i operacyjne, które zostały zaprezentowane poniżej.

<p>Cel główny</p> <p>Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej.</p>	<p>Cele operacyjne</p> <p>Zwiększenie skuteczności i oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową</p>	<p>Tworzenie możliwości prowadzenia programów korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową</p>	<p>PCPR/ OIK</p>	<p>Liczba edycji programów korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową</p>	<p>Środki budżetu państwa</p>
		<p>Tworzenie możliwości dostępu do programów korekcyjno- edukacyjnych</p>	<p>PCPR/ OIK</p>	<p>Liczba edycji programów korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową/ liczba podjętych inicjatyw współpracy</p>	<p>Środki z budżetu państwa</p>
		<p>Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową</p>	<p>PCPR/ OIK</p>	<p>Liczba podmiotów/ liczba osób</p>	<p>Środki powiatu</p>
		<p>Badanie skuteczności programów korekcyjno- edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc domową przez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno- edukacyjnego</p>	<p>PCPR/ OIK</p>	<p>Liczba osób</p>	<p>Środki powiatu</p>
		<p>Opracowanie i realizacja programów edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno- edukacyjny</p>	<p>PCPR/ OIK</p>	<p>Liczba programów/ liczba osób</p>	<p>Środki powiatu</p>

2. Realizacja programu

Realizatorem Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc Domową jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu. Realizator zobligowany jest do: nadzoru realizacji programu, obsługi finansowej programu, monitoringu, sprawozdawczości oraz ewaluacji programu.

Podmiotami niezbędnymi do realizacji programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, współpracującymi w kontekście kierowania osób stosujących przemoc w rodzinie do udziału w programie, udostępniania informacji oraz monitoringu programu są: Sądy, Zespoły Interdyscyplinarne, Ośrodki Pomocy Społecznej, Kuratorzy, Policja, Prokuratura, rodziny uczestników programu.

Źródłem finansowania programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową jest, zgodnie z art.6 ust.5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku przeciwdziałaniu przemocy domowej, dotacja z budżetu państwa.

Standard prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową obejmuje:

- zmianę przekonań odbiorców programów korekcyjno-edukacyjnych dotyczących stosowania przemocy domowej;
- powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy;
- rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia, w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych;
- zmniejszenie przez uczestników programu skali zachowań opartych na sile i przemocy;
- wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania;
- poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej;
- kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy domowej;
- uznanie przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie

przemocy;

- uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Wstępne rozpoznanie diagnostyczne:

- a) **Wstępna diagnoza** mająca na celu sprawdzenie czy wśród kandydatów nie ma osób, które nie kwalifikują się do udziału w programie, m.in. takich, które są osobami uzależnionymi od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych i nie ukończyły programu psychoterapii uzależnień;
- b) **uzyskanie i opracowanie informacji o funkcjonowaniu każdego uczestnika**, jego sytuacji życiowej, specyfiki przemocy, rzeczywiste okoliczności uczestnictwa w programie, formy i okoliczności przemocowych zachowań, aktualną sytuację rodzinną i bytową, cechy osobiste istotne dla pracy korekcyjnej;
- c) **wydanie przez starostę świeckiego zaświadczenia** o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową są prowadzone przez osoby:

- posiadające wykształcenie wyższe na kierunku praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
- posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku:
- psychologia, praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
- innym, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki lub resocjalizacji, lub
- będące terapeutami lub psychoterapeutami;
- posiadające udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
- posiadające zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc domową.

Programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową są realizowane w formie spotkań indywidualnych lub grupowych.

3. Rezultaty realizacji programu

Osiągnięcie rezultatu	Zagrożenia w osiągnięciu rezultatu
Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową	1. brak osób skierowanych do udziału w programie 2. brak środków finansowych/dotacji na realizację zadań 3. trudności w uzyskaniu pełnych danych, koniecznych do monitorowania udzielanej pomocy osobom stosującym przemoc domową

4. Sposób monitorowania i sprawozdawczość

1. Monitorowanie programu

System monitorowania obejmuje:

- przebieg oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- zachowanie uczestników programu wobec członków rodziny w trakcie trwania programu;
- zachowanie uczestników programu związane z przemocą domową (do 3 lat po jego zakończeniu).

2. Sprawozdanie z realizacji programu będzie przedkładane corocznie Radzie Powiatu Świeckiego.